

А. В. Хромова

ПСИХОЛОГИЧЕСКОЕ КОНСУЛЬТИРОВАНИЕ – ОДИН ИЗ ВИДОВ ПСИХОЛОГИЧЕСКОЙ ПОМОЩИ

В статье рассмотрены сущность психологического консультирования, основные направления, цели и задачи. Охарактеризованы виды, структура процесса консультирования и условия, необходимые для успешной психологической работы консультанта и клиента.

А. В. Хромова

ПСИХОЛОГІЧНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ – ОДИН З ВИДІВ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ

У статті розглянуті сутність психологічного консультування, основні напрямки, цілі й задачі. Охарактеризовані види, структура процесу консультування та умови, необхідні для успішної психологічної роботи консультанта й клієнта.

A. Khromova

PSYCHOLOGICAL COUNSELING – A TYPE OF PSYCHOLOGICAL HELP

The article describes the essence of psychological counseling, basic directions, goals and objectives. We characterize the species structure of the consultation process and the conditions necessary for the successful mental work of the consultant and client.

Стаття надійшла до редакції 14.11.2009р.

УДК 378:37.032+316.46

*Голікова О.М., Мирошніченко В.М.,
м. Харків, Україна*

ПЕРЕКЛАДИ ВІРШУ Р. КІПЛІНГА "ЯКЩО" СТУСА, ДОНЦОВА ТА СТРІХИ В СВІТЛІ ТЕОРІЇ ЕКВІВАЛЕНТНОСТІ

Віршований переклад ніколи не був точною копією оригіналу, але лише його поетичним еквівалентом, що різними гранями й у різному ступені наближається до оригіналу. Тому для характеристики його, на думку деяких вчених, виникає необхідність комплексного вивчення двох віршованих текстів, порівняння оригіналу з перекладом у різних аспектах. Порівняльне вивчення оригіналу і перекладу виявляє не тільки відповідності, але і відхилення від оригіналу на всіх рівнях його структури [4].

Так, С.Л. Сухарьов-Муришкін вважає, що зміст вірша, його образність, інтонація, мелодія тісно зв'язані з його ритміко-стилістичною, строфічною системою, тому в процесі аналізу важливо підкреслити ідейно-образну, інтонаційну, структурну єдність добутку, тобто розглядати оригінал і переклад необхідно як художнє ціле, виявити єдність форми і змісту, їхній взаємний вплив [5].

Вірш Р. Кіплінга "IF" є видатним літературним твором і не дивно, що він привертав увагу багатьох перекладачів – у даний час нараховується більше двадцяти українських та російських перекладів і можна не сумніватися, що згодом з'являться нові. Серед них – переклади таких майстрів як С.Я. Маршак та Василь Стус. Але тому що можливості даної роботи обмежені, ми вибрали для порівняльного аналізу три українські переклади, що, як нам здається, є найбільш показовими в плані досягнення еквівалентності. Це переклади В. Стуса, Д. Донцова та М. Стріхи.

Розглянемо переклад Василя Стуса, що має назву "Синові":

Коли ти бережеш залізний спокій
всупір загальній паніці й клятьбі,
коли наперекір хулі жорстокій
між невірів ти віриш сам собі.
Коли ти вмієш ждати без утоми,
обмовлений, не станеш брехуном,
ошуканий, не піддаєшся злому
і власним не хизуєшся добром.
Коли тебе не порабують мрії,
в кормигу дум твоїх дух себе не дасть,
коли ти знаєш, що за лицедії -
облуда щастя й машкара нещастя.

Коли ти годен правди пильнувати,
 з якої вже зискують махлярі,
 розбитий витвір знову доробляти,
 хоча начиння геть уже старі.
 Коли ти можеш всі свої надбання
 поставити на кін, аби за мить
 проциндрити без жалю й дорікання -
 адже тебе поразка не страшить.
 Коли змертвілі нерви, думи, тіло
 ти можеш знову кидати у бій,
 коли триматися немає сили
 і тільки воля владно каже: стій!
 Коли в юрбі шляхетності не губиш,
 А будши з королями – простоти,
 коли ні враг, ні друг, котрого любиш,
 нічим тобі не можуть дорікти.
 Коли ти знаєш ціну щохвилини,
 коли від неї геть усе береш,
 тоді я певен: ти еси людина
 і землю всю своєю назовеш.

У перекладі В.Стуса в основному збережена поетична форма оригіналу. Перекладач зберігає чіткі цезури, що підкреслюють значеннєву двохчастинність; контрастні повтори на звуковому і лексичному рівні; силові кінцівки; мають місце enjambements:

Коли ти бережеш залізний спокій всупір загальній паніці й клятьбі

В.Стус зберігає основні значеннєві аспекти і художні характеристики, значеннєві відносини зіставлення і протиставлення (антитеза), виділяючи у вірші виховний аспект, тобто слово, що впливає на іншу людину – звідси і назва – "Синові". Одночасно це поняття розкриває мотив наслідування етичних цінностей старшого покоління молодшим. Вже в першому реченні бачимо займенник "ти", що утворює ситуацію спілкування з рідною людиною – сином, адже в українській традиції батьки звертаються до дітей на "ти".

Зберігаючи алегоричні поняття Will (Воля) і Man (Людина, Чоловік), Стус не зберігає алегоричних понять Triumph і Disaster, в перекладі вони трансформуються в інші образи – "облуда щастя" й "машкара нещастя", що

викликають в читачів цілий спектр асоціацій, які відрізняються від оригіналу. Образ Kings -"королями"-- зберігає в цілому свій значеннєвий оригінальний аспект; walk with Kings -"бувши з королями" – у перекладача герой також спілкується із сильними світу цього на рівних, не втрачаючи при цьому свого достоїнства.

Порівняймо:

If you can talk with crowds and keep your virtue - Коли в юрбі шляхетності не губиш

Or walk with Kings – nor lose the common touch – А бувши з королями – простоти

Перекладач зберігає рефрен, ключове слово "if" перекладається словом коли, що певною мірою сприяє збереженню основних значеннєвих відносин "умова-результат".

У перекладі є п'ять лексичних анафор "коли ти", в оригіналі їх вдвічі більше: "If you can" повторюється десять разів.

У Стуса в третій строфі зберігається цілісність образу воїна – у Кіплінга його герой взагалі не виявляє своїх емоцій: на карту все, що заробив працею – у Кіплінга pitch-and-toss (орлянка) та one heap of all your winnings (виграші), ця гра слів створює ефект матеріальності гри – у Стуса цей значеннєвий відтінок збережено – "Коли ти можеш всі свої надбання поставити на кін, аби за мить проциндрити без жалю й дорікання – адже тебе поразка не страшить".

В цілому Стус зберігає авторський синтаксис, наслідує розмір – шостистопний ямб – та навіть тип римування – перехресне.

Автору переклада вдалося зберегти образ воїна, збережене було також графічне оформлення оригіналу.

Саме цей переклад вважається класичним українським перекладом вірша Кіплінга і багато в чому по праву [2]. Для нього характерні гранична зібраність, стислість, вибір найважливіших і необхідних словесних засобів; лексико-стилістичні еквіваленти є поетичними, точними і природними для української віршованої мови; збережені основні образи і поняття. В.Стус зробив усе можливе, щоб зберегти формальну структуру оригіналу і донести до читача найважливіші значеннєві аспекти. Перекладач блискуче використовував усі види граматичних трансформацій у рамках досягнення еквівалентності перекладу.

Переклад Максима Стріхи має назву "Якщо...":

Якщо спокійний ти перед юрбою,

Де зведено на тебе поговор,
 Зневірений, залишився собою,
 І зрозумів тягар чужих зневір;
 Якщо навчився ти терпляче ждати,
 Поміж брехні самому чесним бути,
 Не прибирався у святецькі шати
 І люттю не відплачував за лють;
 Якщо ти мріяв не віддався на ласку,
 Якщо ти владар пристрастям своїм,
 Якщо приймаєш Успіх та Поразку
 І знаєш, що ціна та сама їм;
 Якщо слова твої, немов приманку,
 Негідник перед дурнем вихваля,
 І знищено твій труд весь доостанку, –
 А ти зумієш все почать з нуля;
 Як все, твоїми створене руками,
 Зробити зможеш ставкою у грі,
 Програти і знову працювати роками,
 Не згадуючи програші старі;
 Якщо ти змушиш Серце, Нерви, Жили,
 Служить тобі, як їх уже й нема,
 І вистоїш, коли бракує сили
 І залишилась Воля лиш сама;
 Як ти шляхетний між простого люду,
 Як ти простий і серед королів,
 Якщо на тебе не зведуть облуди
 Ні ворог твій, ні друг твій поготів;
 Якщо, забувши біль, поразки, втому,
 Свій шанс єдиний зможеш віднайти, –
 Твій, сину, світ і все, що є у ньому,
 Та більш того – тоді Людина ти!

Перекладач зберігає образ адресата, є присутнім займенник ти; вірш починається словами "Якщо спокійний ти перед юрбою" і закінчується, як і в оригіналі, розкриттям образу адресата – мій син.

Окремо хотілося б відзначити деякі фрагменти цього перекладу, як співзвучні з запропонованою нами інтерпретацією:

Якщо спокійний ти перед юрбою,
 Де зведено на тебе поговор,

Зневірений, залишився собою,
Та зрозумів тягар чужих зневір;

Далі:

Не прибирався у святецькі шати
І люттю не відплачував за лють;

Як нам здається, ці приклади підтримують образ воїна, створений Кілігом і в значеннєвому плані еквівалентні оригіналові.

Перекладач зберігає графічне розміщення віршів, розмір оригіналу, строфічний розподіл на октави, перехресне римування; активно використовується звукопис: юрбою – поговір – зневірений – зрозумів – тягар – зневір. На рівні ритму перекладач наслідує оригінал, якому притаманний ритм військового маршу. Формально зберігається цезура.

Стріха використовує велику кількість лексичних рефренів-анафор "Якщо", а саме – їх вісім (в оригіналі – 10).

В області архітектоніки можна відзначити наступне: автор рідко римує односкладові слова: будь-лють, частіше це двоскладові слова з трьохскладовими: ласку – Поразку, люду – облуди, поговір – зневір чи трьохскладові/ двоскладові між собою: юрбою – собою, руками – роками, що призводить до уповільнення і деякого перекручування ритму оригіналу.

Антитеза, як основна фігура мови оригіналу, знаходить своє відображення в даному перекладі, що зберігає виразність і значеннєві аспекти ситуації і моделі поведінки в ній.

Наступною особливістю цього перекладу є повна відсутність переносів (enjambements) і введення інверсій, що дещо руйнує логіку і цілісність оповідання, властиву оригіналові, інтонаційні паузи розбивають вірші на простіші за оригінальні значеннєві відтінки.

В області лексики цей переклад також досить цікавий – з одного боку, перекладач прагне зберегти алегоричний ряд: Успіх і Поразка, Серце, Нерви, Жили, Воля, Людина, а з іншого боку – змінює семантичне звучання більшості образів.

Порівняймо:

If you can meet with Triumph and Disaster – Якщо приймаєш Успіх і Поразку

And treat those two impostors just the same – І знаєш, що ціна та сама їм

Далі:

If you can force your heart and nerve and sinew

To serve you turn long after they are gone,

And so hold on when there is nothing in you
 Except the Will which says to them: "Hold on!"
 Якщо ти змусиш Серце, Нерви, Жили,
 Служить тобі, як їх уже й нема,
 І вистоїш, коли бракує сили
 І залишилась Воля лиш сама;

Стріха акцентує образи Серце, Нерви, Жили, наділяючи їх якісно новим звучанням, створюючи нову алегорію і гіперболізує семантику цих лексем. Це додаткову експресію, але не еквівалентно оригіналові. При цьому автор перекладу втрачає монолог Волі.

Значеннєвий аспект втрати і те, що герой усі відновлює, що дуже важливо для передачі змісту оригіналу, Стріха повністю зберігає:

І знищено твій труд весь доостанку, –
 А ти зумієш все почать з нуля;

У третій строфі перекладач зберігає поняття гри, значеннєвий аспект ще однієї повної втрати і нового починання:

If you can make one hear of all your winnings – Як все, твоїми створене руками

And risk it on one turn of pitch-and-toss – Зробити зможеш ставкою у гри,

And lose and start again at your beginnings – Програти і знову працювати роками,

And never breathe a word about your loss – Не згадуючи програші старі;

В останньому рядку збережена важлива непряма характеристика героя:
 And never breathe a word about your loss;

У четвертій строфі *crowds* Кіплінга трансформуються в образ простого люду (звуження семантичного значення), а *a walk with Kings* перекладено як "серед королів":

If you can talk with crowds-and keep your virtue,-- Як ти шляхетний між простого люду,

Or walk with kings – nor lose the common touch,--Як ти простий і серед королів,

If neither foes nor loving friends can hurt you – Якщо на тебе не зведуть облуди

If all men count with you, but none too much -Ні ворог твій, ні друг твій поготів

Як бачимо, семантика отаннього рядка губиться у перекладі.

Як нам здається, цей переклад можна назвати менш еквівалентним, ніж переклад Стуса. Дещо загублений кіплінговський ритм, не завжди передана і кіплінгівська категоричність суджень.

Переклад Дмитра Донцова є найменш еквівалентним з усіх трьох. Давайте доведемо це шляхом аналізу його тексту.

Дмитро Донцов "Якщо"

Коли ти можеш бачити зруйноване діло цілого свого життя,
І без слів взятися будувати його наново,
Або за одним ударом – стратити виграні сотні партій
Без жодного порушення і без одного зітхання...
Коли ти можеш бути коханцем, не шаліючи з любови,
Коли ти можеш бути сильним, не перестаючи бути ніжним...
Коли ти можеш любити всіх приятелів як братів,
Аж так, щоб ніхто з них не був всім для тебе,
Коли ти вмієш розважати, спостерігати й пізнавати,
Не стаючи ніколи скептиком, або руїнником,
Мріяти, та не даючи твоїй мрії стати твоїм паном...
Коли ти потрапиш бути суворим, не впадаючи ніколи в лють,
Коли ти вмієш бути відважним, а ніколи безрозсудним,
Коли ти вмієш бути добрим, коли ти вмієш бути мудрим,
Не будучи моралізатором, ні педантом,
Якщо ти вмієш зберегти свою відвагу
І не стратити голови, коли всі інші довкола тратять її,
– Тоді князі, боги, щастя і перемога, стануть на віки твоїми вірними
рабами,
Тоді ти станеш людиною...

Видно, що в перекладі не збережена базисна формальна структура англійського оригіналу. Слід зазначити також, що ритмічний малюнок військового маршу, важливий для передачі задуму автора, є повністю зруйнований. Значеннєві відносини протиставлення і зіставлення збережені в цьому перекладі, деякі значеннєві аспекти донесені вірно, так, наприклад, образ воїна, створений Кіплінгом, у більшій або меншій мері переданий перекладачем; у цьому зв'язку необхідно відзначити, що для наступних кіплінгівських рядків перекладач знайшов дуже вдалі, на наш погляд, еквіваленти:

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАГАЛЬНОЇ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

If you can make one heap of all your winnings – Коли ти можеш бачити зруйноване діло цілого свого життя,

And risk it on one turn of pitch-and-toss – І без слів взятися будувати його наново,

And lose and start again at your beginnings – Або за одним ударом – стратити сотні партій

And never breathe a word about your loss – Без жодного порушення і безжодного зітхання;

Ці рядки, завершуючи значеннєве і синтаксичне ціле трьох перших строф, мають найдужчий емоційний вплив: у принципі, всі випробування, через які проходить герой вірша, вимагають чималих зусиль волі. Ми навели цей приклад, перш за все, для доказу теоретичного постулату про те, що головною рушійною силою перекладача повинна бути ідея, викликана оригіналом, що змушує його шукати еквівалентні мовні засоби для відображення в словах думки, і що художній переклад являє собою еквівалентну відповідність оригіналові не в лінгвістичному, а в естетичному розумінні; по-друге, цей приклад показує, що в принципі, усі труднощі перекладу були цілком переборні.

Але деякі інші значеннєві аспекти передані невірно або відсутні зовсім. В перекладі Донцова перекручений значеннєвий аспект того, що герой піднімається до рівня королів, спілкується з ними на рівних – у Донцова йдеться про те, що взагалі треба "бути сильним, не перестаючи бути ніжним". Образ воїна, хоча і, в цілому, збережений, спотворюється привнесеними прямими емоційними характеристиками.

Крім того семантичне наповнення першої строфи автор перекладу переносить в кінець, а авторські алегоричні образи відкинуто та замінено іншими: Князі, Боги, Щастя і Перемога.

З огляду на вищесказане, ми вважаємо, що наведений переклад Донцова не може взагалі бути названий еквівалентним. Цей переклад відрізняється суб'єктивізмом, місцями навіть нав'язуванням власної художньої системи перекладному авторові, необґрунтовано довільним відношенням до оригіналу

Ми вважаємо, що переклад Стуса відповідає критеріям еквівалентності, тому що в ньому з більшим ступенем вірогідності передані основні ідеї вірша Р. Кіплінга "IF"; знайдені лексико-стилістичні еквіваленти – поетичні, точні і природні для української віршованої мови.

Переклад Стріхи відповідає критеріям еквівалентності нижчого типу – ситуація, тобто значеннєвий аспект, в основному ідентифікований в оригіналі і перекладі, але спосіб передачі – лінгвістичний аспект – певною мірою

змінений. Неповне збереження значеннєвого аспекту супроводжується певними структурно-семантичними розбіжностями з оригіналом.

Після проведеного нами порівняльного аналізу трьох українських перекладів вірша "If" Р. Кіплінга, нам хотілося б приділити деяку увагу такій мало висвітленій до цього проблемі, як поняття творчої індивідуальності перекладача, близьке кожному перекладачеві-практикові, що торкається основних і найголовніших проблем перекладу.

Звичайно, ця проблема в чистому виді відноситься тільки до області художнього перекладу.

Згідно формулюванню словацького вченого Ф. Міко [6], "переклад – це одна з форм існування літературного твору". Міра розуміння перекладних книг як особливого шару літератури, що знаходиться на межі "свого" і "чужого", щораз залежить від конкретного читача, однак при всіх розходженнях у сприйнятті перекладного добутку, як і в його функціонуванні, завжди присутні обидва елементи: його приналежність до мистецтва слова (спільне з рідною літературою) і його "іншомовне" походження (пов'язане з мистецтвом перекладу й те, що складає його відмінність від рідної літератури).

Творча проблематика художнього перекладу розглянута наукою ще дуже мало. Ті напрямки новітнього перекладознавства, що виходять з постулатів порівняльного мовознавства, практично не звертаються до цього аспекту; різні варіанти "нової орієнтації" у науці про переклад, що відійшли від жорстких рамок порівняльної стилістики, обмежують свої можливості тим, що мало звертають уваги на перекладацький процес і його сутність. Більш перспективними для вивчення художнього перекладу виявляються спостереження за живим літературним (перекладацьким) процесом, що робить критика, висловлювання майстрів перекладу минулого і сьогодення про власний досвід і т.д. , і, звичайно, сам досвід великих майстрів, що повинний уважно вивчатися і бути основою для теоретичних узагальнень, а не бути просто об'єктом додаткових дедуктивних критичних оцінок.

Переклад функціонує в іншому мовному середовищі як самостійний твір словесного мистецтва і тільки в його межах може бути сприйнятий і оцінений; але з погляду порівняльного літературознавства він може бути зіставлений з оригіналом – і іншими перекладами на ту ж мову, і перекладами на інші мови – як типологічно схожим явищем, а розходження між ними можуть бути зрозумілі в їхній об'єктивній обумовленості мовними особливостями, середовищем, часом, читацьким сприйняттям, літературними традиціями і т. д. і, звичайно, індивідуальністю перекладача, тією "творчою

лінзою", пройшовши через яку і неминуче переломившись, твір мистецтва слова постає в новому обличчі.

Перекладачі художньої літератури рано усвідомили небезпеку, що нівелює індивідуальність перекладача, похідну від новітніх лінгвістичних (а також і текстових) теорій перекладу, у всякому разі, тих, автори яких прагнуть створити єдину для всіх його різновидів концепцію і не зацікавлені в суб'єктивних аспектах художньої творчості. У результаті практика і теорія далеко розійшлися. М. Гачечиладзе [1], що активно висував проблему творчої особистості, писав: "Відомо, що одне згадування творчої індивідуальності перекладача насторожує багатьох. Але вона не повинна лякати нікого. Адже мова йде, висловлюючись мовою лінгвістики, про систему відхилень від тексту оригіналу, що, висловлюючись мовою літературознавства, тяжіє до визначених творчих принципів, до визначеного підходу до завдань перекладу і, таким чином, до визначеного методу. Творча індивідуальність перекладача існує реально, і скільки б її ні виганяли з теорії, вона існує, і тому треба встановити її закономірності, а не робити вигляд, що не помічаємо її присутності. Встановити – значить вивчити її, цю творчу індивідуальність, і визначити її об'єктивне місце в методологічній системі перекладу".

У цьому сенсі можна сказати, що переклад є умовним подвійно: по-перше, як літературний твір, по-друге, як літературний твір, відтворений на іншій мові. Тому переклад – це твір мистецтва слова особливого роду, як і перекладач – художник особливого роду, що існує зі своїм мистецтвом на прикордонній смузі зіткнення двох культур, але такий, що звертається завжди і тільки до свого читача. "Гарний перекладач, – пише канадська дослідниця Барбара Фолкерт, – бачить текст як всесвіт" [6]. Він повинний тим самим відчувати себе творцем нового "універсуму", і він є ним. Отже, кожен переклад – інтерпретація, і творча індивідуальність перекладача не може не позначитися в перекладі. Як говорив Б. Пастернак, [4] "щоденне просування по тексту ставить перекладача в колишнє положення автора. Він день за днем відтворює рухи, один раз пророблені великим прообразом".

Судити про якість перекладу професійно, у зіставленні з оригіналом можуть, звичайно, далеко не всі, ті, хто в досконалості володіє обома мовами. Але, з іншого боку, це повинно бути судження з позиції тих, кому він потрібний, тому що вимірити силу перекладу можна тільки на основі читацького сприйняття на тій мові, на якій він зроблений. З цього погляду перекладач знаходиться в тій же позиції, що і письменник, і не відрізняється від нього; "вторинність" перекладу відступає далеко на другий план.

У художньому перекладі доводиться виходити з визнання неминучості існування різних точок зору, суперечок, дискусій, боротьби думок, що належить до непорушних ознак розвиненого літературного життя. Перекладачі-поети часто виступають як віршотворці. Коли з-під пера поета виходить добуток, що він називає не "переклад", а "наслідування", він виступає одночасно наче в двох особах – і як оригінальний поет, і як перекладач, причому обидві ці іпостасі можуть більш-менш далеко розходитися в його душі. Чим більше вони зливаються, тим переклад у жанровому відношенні чистіше, тим більш він є вірний як переклад [3].

У молодих талановитих перекладачів є повне право змагатися з майстром, формуючи свої, несхожі на його, творчі індивідуальності. Тому оцінка якості перекладу не може бути ні безсумнівно точною, ні єдино можливою, якби науково обґрунтовані підходи ні використовував критик. Вона залежить від розуміння творчої індивідуальності перекладача і його творчої установки, вона містить у собі поняття "удачі" і "невдачі", вона зв'язана з літературними і перекладацькими традиціями і відношенням до них, з літературно-суспільною ситуацією і ще багатьма іншими параметрами.

Питання про те, що таке "добре" і що таке "погано" у художньому перекладі, є надзвичайно важким. Немає, можливо, іншого мистецтва, що так було б відкрито для критики, як переклад. Тим часом ясно, що навіть на мікрорівні збіг мовних або семантичних елементів – не більш ніж одне з можливих рішень і ні в якому разі не закономірність. Справжня науковість перекладацької критики повинна спиратися на визнання того факту, що в системі аксіологічних координат будь-якого мистецтва – у тому числі мистецтва слова, у тому числі мистецтва художнього перекладу – точні виміри можливі тільки на самому нижчому, попередньому етапі критичної оцінки. І будь-яка критична оцінка може бути спростована іншою критичною оцінкою, так само як і будь-який переклад може бути "спростований" іншим, більш вдало зробленим перекладом, і навіть не обов'язково більш вдало зробленим, а просто – іншим. Причому величезну роль грає художня сила літературного твору, – у тому числі і перекладу, – що не піддається кількісному вирахуванню й будь-якій формалізації [6].

Так що і наш аналіз трьох перекладів чудового вірша на предмет еквівалентності багато в чому умовний і ні в якій мірі не мав на меті припущення художньої цінності жодного з представлених перекладів.

Список літератури: 1) Гачечиладзе Г.Г. Художественный перевод. // М.: Советский писатель, 1980. 2) Зверев А. If. Вглубь одного стихотворения.

// Иностранная литература. – 1992. – № 1. 3) Лозинский М. Искусство стихотворного перевода. // Перевод – средство взаимного сближения народов. Сборник статей. // М.: Прогресс, 1987. 4) Маршак С. Я. Портрет или копия? (Искусство перевода). Собрание сочинений в 4-х томах. Том 4 (статьи, заметки, воспоминания). М.: Правда, 1990. 5) Сухарев-Мурышкин С.Л. Некоторые особенности строфического стиха и стихотворный перевод. Сборник научных работ. Л.: Ленинградский ордена Трудового Красного Знамени государственный педагогический институт имени А. И. Герцена, 1977. 6) Топер П. Перевод и литература: творческая личность переводчика // Вопросы литературы, №6, 1998.

О.М. Голикова, В.М. Мирошниченко

ПЕРЕКЛАДИ ВІРШУ Р. КІПЛІНГА "ЯКЩО" СТУСА, ДОНЦОВА ТА СТРИХИ В СВІТЛІ ТЕОРІЇ ЕКВІВАЛЕНТНОСТІ

Автор розглядає критерії еквівалентності поетичного перекладу, спираючись на попередні досягнення вітчизняного та світового перекладознавства. Зроблено структурно-семантичний аналіз трьох авторських віршованих перекладів твору Кіплінга "Якщо". Шляхом співставлення з оригіналом виявлено найбільш еквівалентний та найменш еквівалентний переклади.

О.Н. Голикова, В.М. Мирошниченко

ПЕРЕВОДЫ СТИХОТВОРЕНИЯ Р. КИПЛИНГА "ЕСЛИ" СТУСА, ДОНЦОВА И СТРИХИ В СВЕТЕ ТЕОРИИ ЭКВИВАЛЕНТНОСТИ

Автор рассматривает критерии эквивалентности поэтического перевода, опираясь на предыдущие достижения отечественного и мирового переводоведения. Осуществлен структурно-семантический анализ трех авторских стихотворных переводов произведения Киплинг "Если". Путем сопоставительного анализа установлен наиболее и наименее эквивалентный перевод.

O.Golikova, V.Miroshnichenko

TRANSLATIONS OF THE POEM BY R. KIPLING "IF" MADE BY STUS, DONTSOV AND STRIKHA IN VIEW OF THE EQUIVALENCE THEORY

The author considers the equivalence criteria of poetic translation, basing on previous achievements of domestic and international science on translation. The structural semantic analysis is carried out on three genuine poetic translations of "If" poem by Kipling. The most and least equivalent translations have been established through the comparative analysis.

Стаття надійшла до редакції 15.11.2009р.